

**Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
факультет української філології та журналістики
кафедра журналістики**

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Кризові комунікації, українська
Викладачі	Лівіцька Оксана Вікторівна, кандидат філологічних наук, асистент
Профайл викладачів	http://journkaf.kpnu.edu.ua/pro-kafedru/
E-mail:	Oksanasbox@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/course/view.php?id=1085
Консультації	Очні консультації: середа з 14.30 до 15.30 Онлайн-консультації: (понеділок-п'ятниця)

2. Анотація до курсу

Кризові комунікації – дисципліна, яка розглядає комунікативні технології впливу на масову свідомість з метою зменшення негативні наслідки кризи у державній, політичній, економічній галузях.

3. Мета і завдання курсу

Метою курсу є: аналіз та використання у подальшій професійній діяльності основних сценаріїв антикризових PR-комунікацій для запобігання надзвичайним ситуаціям, під час їх ліквідації, а також визначення ефективних PR-заходів, які сприяють подоланню кризових явищ та покращенню репутації учасників кризи.

Завдання курсу:

- 1) ознайомити з теорією антикризових комунікацій, теоретичними засадами комунікативних стратегій та інформаційної політики в кризових ситуаціях;
- 2) засвоїти методи спеціального інформаційного впливу в умовах кризи;
- 3) вивчити стратегії та практики проведення інформаційних антикризових заходів в державній, політичній та економічній галузях;
- 4) сформувані навички використання методики та методології протидії інформаційним ударам в умовах кризових комунікацій;
- 5) дослідити ефективність комунікацій в умовах кризи.

4. Результати навчання

Програмні компетентності навчання:

ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 06	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СК 06	Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.

Очікувані результати навчання з дисципліни:

ПРН 01	Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
ПРН 06	Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.
ПРН 18	Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.

Результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- сутність й типологію криз;
- принципи і правила ефективного кризового комунікативного менеджменту;
- особливості взаємодії з цільовими аудиторіями за кризових умов;
- теоретичні засади комунікативних стратегій та інформаційної політики в кризових ситуаціях;
- особливості, складові кризових комунікацій та кризового управління на корпоративному та державному рівнях;
- методи спеціального інформаційного впливу в умовах кризи;
- інструментарій ефективної протидії інформаційним атакам;

вміти:

- визначити тип кризової ситуації та рівень відповідальності організації;
- практично використовувати сучасні методи інформаційного впливу в умовах кризових комунікацій;
- реалізовувати теоретичні знання з основ кризових комунікацій у різних ситуаціях політичної та комерційної конкурентної боротьби;
- протидіяти інформаційним атакам в умовах кризи;
- ефективно управляти інформаційними потоками в умовах кризи.
- будувати алгоритм розробки PR-технології;

мати навички:

- визначати оптимальні комунікативні стратегії для управління кризовою ситуацією
- планувати і організовувати ефективні кризові комунікації на корпоративному і державному рівнях.

5. Формат курсу

Викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання у системі MOODLE.

6. Обсяг і ознаки курсу

Кількість кредитів: 4 кредити ECTS: всього 120 год., з них: денна форма навчання – 48 год. аудиторних: 24 год. лекційних занять, 24 год. практичних занять.

Найменування показників	Характеристика навчального курсу	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Освітня програма, спеціальність	Журналістика, 061 Журналістика	
Рік навчання/ рік викладання	третій	

Семестр вивчення	сьомий	
нормативна/вибіркова	нормативна	
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредитів ЄКТС	
Загальний обсяг годин	120 год.	
Кількість годин навчальних занять	48 год.	
Лекційні заняття	24 год.	
Практичні заняття	24 год.	
Семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна та індивідуальна робота	72 год.	
Форма підсумкового контролю	екзамен	

7. Пререквізити курсу

Методика вивчення дисципліни передбачає врахування взаємозв'язків основних тем курсу з поняттями, термінами і категоріями таких дисциплін, як «Основи реклами та PR», «Теорія реклами», «Теорія PR», «Практика рекламної діяльності», «Практика PR-діяльності», «PR-жанри та PR-технології» та інші курси, у процесі вивчення яких студенти могли отримати теоретичні знання про рекламну та PR-діяльність.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення: проектор та ноутбук/персональний комп'ютер для презентацій у форматі MS Power Point. Передбачається застосування модульного об'єктно-орієнтованого динамічного навчального середовища (MOODLE).

9. Політика курсу

При організації освітнього процесу студенти, викладачі та адміністрація діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h7ZSJBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>);
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1fJt5mTcwrKgEpV8cjHYUM7GaI6MikA4o/view>);
- Положення про академічну мобільність студентів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1m51v2ebOEKOEYafuwULaWsqMZkuFSW44/view>);
- Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/0B_EBvdN4dQSIMUozdmc2Ti0xY3MzMS1hbjlXLVVQSDZmNjU4/view);
- Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1kXGZVxEIcG0Cmy33EvqF2c2E7hGHUrT8/view>).

Для успішного вивчення курсу необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою. Кожен студент повинен ознайомитися і слідувати Положенню про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Зокрема, для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття, а в разі хвороби надати довідку;
- самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях;
- брати активну участь у навчальному процесі;
- своєчасно виконувати завдання самостійної роботи;
- відключити звук мобільного телефону під час занять;
- участь у контрольних заходах (поточний контроль, модульний контроль, контроль виконання СР; підсумковий контроль);
- будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці, якщо тільки робота не має груповий формат, використання завантажених з Інтернету матеріалів кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності, у порядку, визначеному чинним законодавством та Положенням про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка.

Результатом невиконання та / або недотримання правил може бути оцінка «незадовільно» за курс.

Академічна доброчесність. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикавання джерел списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відвідування практичних і лабораторних занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з таких поважних причин, як хвороба (викладачу надається копія довідки від медичного закладу), участь в олімпіаді, творчому конкурсі тощо за попередньою домовленістю та згодою викладача за умови дозволу деканату (надаються документи чи інші матеріали, які підтверджують заявлену участь у діяльності студента).

Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Відпрацювання пропущених занять. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Заняття відпрацьовується під час консультації викладача. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Література. Уся література, яку студенти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Консультації. Якщо у студентів виникають питання, то вони можуть звернутись із ними до викладача. Викладач призначає консультації, які потрібні для роз'яснення незрозумілих питань, для відпрацювання пропущених занять, для перевірки виконання самостійних завдань. А також студенти можуть звернутись на кафедру за літературою, за методичними рекомендаціями та іншими навчальними матеріалами.

10. Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	разом	у тому числі			
		лекційні заняття	практичні заняття	лабораторні заняття	самостійна робота
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теорія і практика кризових комунікацій					
Тема 1. Теоретико-методологічні засади дослідження кризових явищ	10	2	2	-	6
Тема 2. Антикризове планування	12	2	2	-	8
Тема 3. Запобігання розвитку кризи	12	2	2	-	8
Тема 4. Особливості кризових комунікацій	14	4	4	-	6
Тема 5. Керівництво, стиль управління та лідерство у подоланні криз	12	2	2	-	8
Тема 6. Конфлікти як чинник виникнення, розвитку і ліквідації кризи організації	14	4	4	-	6
Тема 7. Організація системи контролінгу підприємства для запобігання кризовим явищам	12	2	2	-	8
Тема 8. Інвестиції та інновації в антикризовому менеджменті	10	2	2	-	6
Тема 9. Посткризові стратегії організації	12	2	2	-	8
Тема 10. Оцінка наслідків кризи в ефективності антикризового управління	12	2	2	-	8
Разом за змістовим модулем 1	120	24	24	-	72
Разом годин	120	24	24	-	72

Лекційні та практичні заняття проводяться згідно з розкладом: <http://kpnu.edu.ua/infowindow/rozklad-zanyat-dlya-navchalnyh-hrup/>

11. Система оцінювання та вимоги

Контроль якості підготовки фахівців з дисципліни здійснюється відповідно до таких документів:

- Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOvL2bTCaLtRbcQA86/view>);

- Положення про екзамени і заліки та порядок перезарахування навчальних дисциплін, визначення академічної різниці та її ліквідації при переведенні, вступі та поновленні студентів на навчання до Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (https://drive.google.com/file/d/1RLYvBwoEb7NFW8ikmHv5-VpzlOw3_o4y/view);

- Порядок організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті

імені Івана Огієнка (Додаток до Положення про організацію освітнього процесу в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами) (https://drive.google.com/file/d/15qM6nA_NtvOZxOYz4Hzc8DZNgnAiL_zz/view).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ:

Поточний і модульний контроль (100 балів)			Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 (100 балів)			40	100
Поточний контроль	Самостійна робота	МКР		
25 балів	10 балів	25 балів		

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль тощо.

Форма контролю: екзамен.

Оцінювання навчальної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою з переведенням підсумкової оцінки в національну шкалу і шкалу ECTS.

Підсумкова оцінка курсу є сумою рейтингових оцінок одержані за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: за семінарські заняття, МКР, самостійну роботу.

Оцінювання на семінарських заняттях здійснюється по 12-ті бальній системі за такими критеріями:

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, наукових фактів без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так” чи „ні”.
	2	Студент не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так” чи „ні”; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Студент намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача відповідає на прості запитання.
Середній (репродуктивні)	4	Студент володіє початковими знаннями, здатний виконати елементарне завдання; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Студент розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками);

		вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості завдання, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час відповідей, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати схеми.
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття і категорії; формулює правила; може самостійно опрацьовувати матеріал; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості інформаційних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки журналістичкознавчої науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує поставлені завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси.
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську

		наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси.
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни – сумарна підсумкова оцінка за багатобальною шкалою рівня засвоєння студентом навчальної дисципліни упродовж її вивчення. Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни
90-100	A (відмінно) (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре) (вище середнього рівня з кількома помилками)	добре	
75-81	C (добре) (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)		
67-74	D (задовільно) (непогано, але зі значною кількістю недоліків)	задовільно	
60-66	E (достатньо) (виконання задовольняє мінімальним критеріям)		
35-59	FX (незадовільно) (з можливістю повторного складання)	незадовільно	незараховано
1-34	F (незадовільно) (з обов'язковим повторним курсом)		

12. Рекомендована література

1. Дробишева О. О. Поняття, стадії та особливості криз у процесі управління промисловими підприємствами. *Наук. практ. журн. Економіка промисловості*. Донецьк: Ін-т економіки пром-сті НАН України, 2009. № 4.
2. Запорожець О. Ю. Кризові комунікації у міжнародних відносинах. Навчальний посібник. Київ : ІМВ, 2009. 75с.
3. Запорожець О. Ю. Кризовий комунікативний менеджмент у сфері міжнародних відносин: Монографія. Київ: Центр вільної преси, 2006. 102с.
4. Запорожець О. Ю. Особливості комунікацій під час спрямованих криз (на прикладі газової кризи у відносинах між Росією та Україною). *Актуальні проблеми міжнародних відносин : зб. наук. пр.*: [у 2 вип.]. Київ, 2008. Вип.80,ч.1. С.152–156.
5. Запорожець О. Ю. Особливості політичного дискурсу у період світової економічної кризи. *Політичний менеджмент*. Вересень 2010 р. № 4 (43). С. 83–93.
6. Зверинцев А. Коммуникационный менеджмент. Рабочая книга менеджера по PR. Санкт-Петербург, 2007. 424 с.
7. Зубарева М. А. Прикладні антикризові PR-технології : навч. посіб. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 162 с.
8. Лігоненко, Л. О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій : монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2001. 579 с.
9. Міждисциплінарний словник з менеджменту: навч. посіб. / [Д.М. Черваньов, О.І. Жилінська, М.В. Петровський та ін.]; за ред. Д.М. Черваньова, О.І. Жилінської. К.: Нічлава, 2011. 624 с.
10. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. Київ: Видавничий центр "Київський ун-т", 1999. 308 с.
11. Скібіцький О. М. Антикризовий менеджмент: Навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 568 с.
12. Coombs T. W., Holladay S. J. Helping Crisis Managers Protect Reputational Assets. *Management Communication Quarterly*. November 2002. Vol.16, № 2. P. 165–186.
13. Graber D. A. Mass Media and American Politics. 4th ed. Washington D.C.: CQ Press 1992. P.448.
14. Lukaszewski J.E. Seven dimensions of crisis communication management: a strategic analysis and planning model. *Ragan's Communications Journal*. January/February 1999.
15. Taylor M., Kent M.L. Taxonomy of mediated crisis responses. *Public Relations Review*. 2007. №33. P. 140–146.

13. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Київський інститут журналістики. URL: <http://www.journ.univ.kiev.ua/>
3. Бібліотека Інституту журналістики. URL: <http://journalib.univ.kiev.ua/>